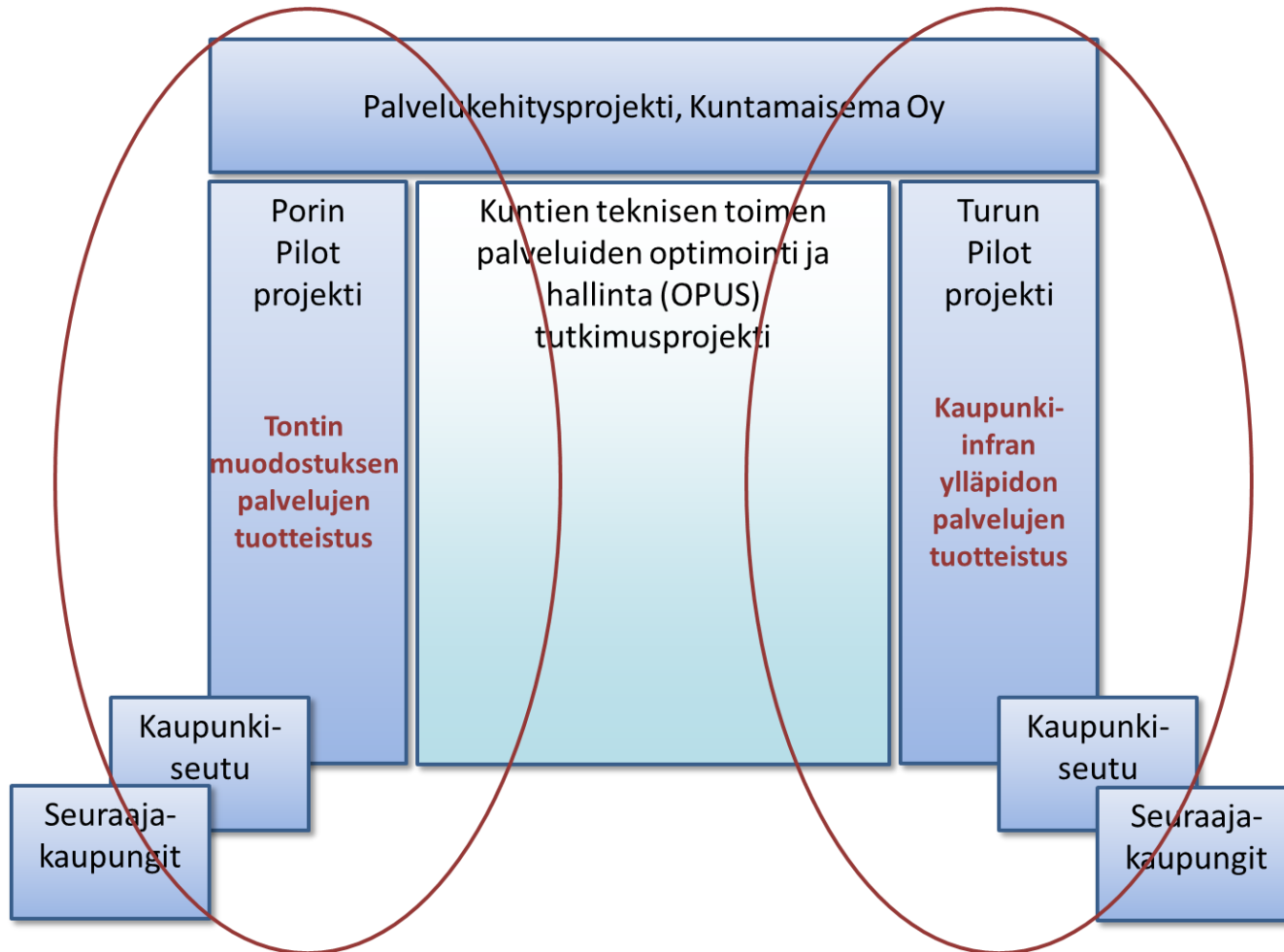

Kuntien teknisen toimen palveluiden optimointi ja hallinta

22.5.2015

Teemu Surakka / Aalto-yliopisto, VN ryhmä

OPUS -hankekokonaisuus

OPUS tutkimushanke

- 1. Minkälainen on kuntien teknisen toimen palveluiden tuoterakenne niin, että se palvelee kuntien ja kaupunkien modernia infrastruktuurikehittämistä?***
- 2. Miten palvelumuotoilu (service design) huomioidaan teknisen toimen palveluiden suunnittelussa ja ylläpidossa?***
- 3. Miten teknisten palvelujen ekosysteemi rakentuu ja miten sen kehitystä ohjataan?***

Haastattelut 19.5.2015 mennessä

- Kuusi Turun kiinteistöliikelaitoksen edustajaa
  - Teemoina tuoterakenteen käyttöönotto, palveluiden ekosysteemi ja osallisuus.
- Yksi tuottajan haastattelu
  - Teemoina mahdolliset vaikutukset heidän prosesseihin (esimerkiksi tarjouksien tekeminen), ekosysteemin kehitys, osallisuus ja tuoterakenteen jatkokehitys.
  - Nämä haastattelut jatkuvat vielä.
- Yksi pienemmän kunnan edustaja
  - Teemoina tuoterakenteen käyttöönotto, palveluiden ekosysteemi ja osallisuus.

Tuoterakenteen käyttöönotto

Eri taustoista tulevilla ihmisillä on eri valmiudet ymmärtää tuotteistuksen tavoitteita ja taustoja. Tämä ei ole niinkään koulutustaustasta johtuva ero vaan enemmänkin toimintakulttuurien ero. Turussa näitä toimintakulttuureja on tilaajan puolella törmäytetty tarkoituksella.

Jos talkootyö ei vaadi erityistä ammattiosaamista, se on verotonta.

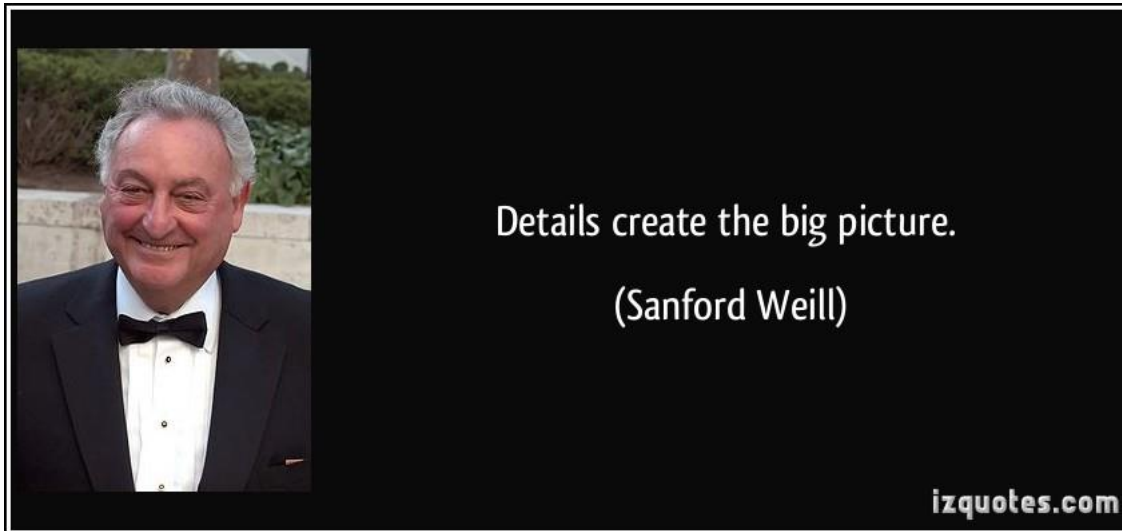
Kuva: Sami Lindblad / YLE

Jo nyt tuoterakenne on selkiyttänyt Turussa talousarvion tekemistä sekä laskujen kohdistamista ja sitä kautta lisännyt kustannustietoisuutta.

Tuoterakenteen käyttöönotto

Näkyviä muutoksia kuntatekniikan johtamisessa ei ole vielä tullut esiin. Tuoterakenteen nähdään kuitenkin mahdollistavan tiedon tuottamisen toiminnan eri tasoille johtamisen tarpeisiin.

Kuntaliiton ja ylläpitäjät verkoston jatkokehitys tuoterakenteen parissa on keskeisessä osassa etenkin, kun koko nimikkeistö rakenteessa muuttuu. Tämä mahdollistaa myös hankkeessa tavoitellun vertailukelpoisuuden eri kuntien välillä sekä tarjousasiakirjapohjat pienemmille kunnille.

Palveluiden ekosysteemi

Tuoterakenteen nähdään mahdollistavan infran ylläpidossa uusia toimintatapoja (esimerkiksi allianssimenettely ja PreCommercial Procurement), joita on sovellettu jossain määrin jo muissa hallintokunnissa tai ulkomailla. Tällöin myös kaupungin ohjausvaikutus ekosysteemin kehittymiseen paranee.

Yksi mahdollisuus on myös lisätä vuoropuhelua (esimerkiksi hankintaklinikka) paikallisten yrittäjien kanssa, jotta tarjoustaso saataisiin ”normaalille tasolle” ja tuottajat tarjoamaan muutakin kuin tuntityötä.

Palveluiden ekosysteemi

Tuoterakenteeseen sisällytettiin erikseen tilattavia kokonaisuuksia, mutta nykyisten tarjouspyyntöjen raskas lakijargon pistää pienet tuottajat ahtaalle.

Elimäen ja Korian seudun talvihoitokalustoa keväällä 2010. Aliurakoitsijat Timo Ylä-Rakkola ja Jussi Iiliäinen tekevät talvitöitä Tommi Sorvon (oik) kokonaisurakassa.
Kuva: Seppo Pentti

Trendinä alueurakoinnin yleistyessä on, että ”isojen koordinaattoreiden” osuus kasvaa tarjoajista, mutta paikalliset palvelun tuottajat ovat hyvin edustettuina aliurakoinnissa.

Osallisuus

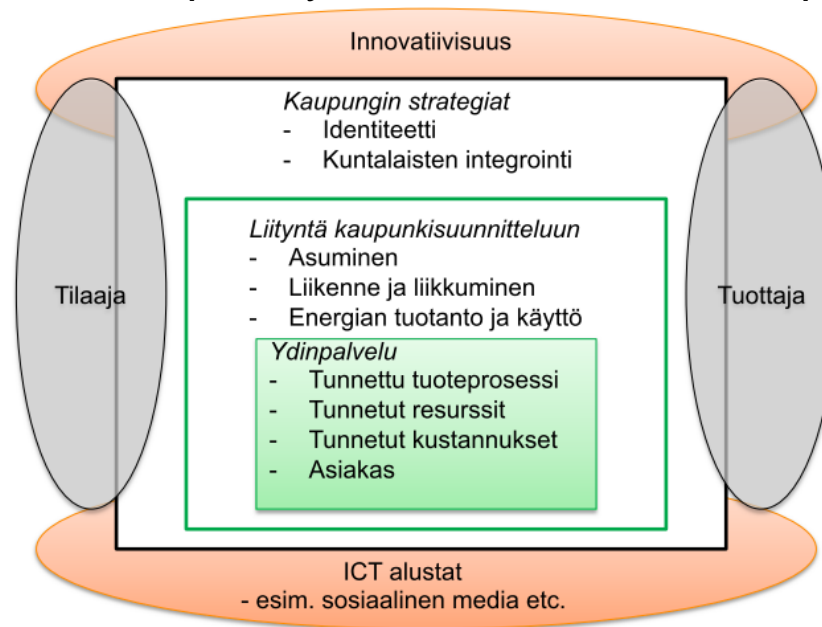
Palautteen kautta infran ylläpidossa saadaan jo nyt hyvä kuva koetusta laadusta ja asukasraatien arviointi on linkitetty alueurakoiden sanktioihin ja palkkioihin.

Tuoterakenne ja lisääntynyt kustannustietoisuus mahdollistaa paremmin myös kuntalaisten osallistamisen infran ylläpidossa – esimerkkinä Turussa kummipuistot, yhteistyö yhteisöjen kanssa laajemmin, avoimet ideakilpailut, arjen sujuvoittaminen.

Osallisuus

Tuoterakenteen avulla tie on auki myös osallistuvaan budjetointiin. Esimerkiksi elinkaarikustannuksia ei ole pidetty aikaisemmin esillä tarpeeksi hyvin.

Kuitenkin haastateltavat näkivät kustannusten läpinäkyvyyden lisäämisen tärkeyden enemmän suhteessa päättäjiin kuin kuntalaisiin. Usein keskustelu strategiasta ei ole siirtynyt samojen asioiden resursointiin.